

Ombudsdienst Pensioenen

Hoe ons contacteren?

Tony Van Der Steen

**Ombudsdienst Pensioenen
WTC III (nabij het Noordstation)
Simon Bolivarlaan 30 bus 5
1000 Brussel**

Tel. 02/274.19.80

Fax 02/274.19.99

E-mail: klacht@ombudsmanpensioenen.be

Website: www.ombudsmanpensioenen.be

**Openingsuren:
alle werkdagen van 9u tot 17 u**

Ombudsman.be

LUISTEREN, BEMIDDELEN, VERBETEREN

Een andere ombudsman nodig?

Surf naar www.ombudsman.be

DE PENSIOENHERVORMING!

Welke BALANS opmaken uit de klachten over

de GEMENGDE LOOPBANEN

het VERVROEGD PENSIOEN

de CUMULATIE
pensioen/beroepsactiviteit?

Welke GOEDE RAAD aan de
(toekomstig) gepensioneerden?

De pensioenhervorming!

De gemengde loopbaan en het vervroegd pensioen:

Vroegst mogelijke ingangsdatum van het pensioen in alle stelsels is niet steeds dezelfde

Sinds 1 januari 2013 is de minimumloopbaan die moet bewezen worden om vervroegd met pensioen te kunnen gaan, gewijzigd. Vanaf 2016 kan je op 62 jaar vervroegd met pensioen als je minstens 40 jaren gewerkt hebt. Er bestaan echter nog uitzonderingen die het mogelijk maken op 60 jaar met pensioen te gaan. Tevens zijn er overgangsmaatregelen getroffen voor de periode van 2012 tot en met 2016.

Uit de klachten met betrekking tot deze situatie heeft de Ombudsman belangrijke lessen getrokken die dringend onder de aandacht moeten gebracht worden van de mensen die aan hun pensioen denken en een gemengde loopbaan achter de rug hebben.

Een voorbeeld illustreert de moeilijkheden die kunnen voortvloeien uit de pensioenhervorming.

In oktober 2012 vraagt de heer Grun zijn pensioen aan voor 1 september 2013 (60 jaar). Hij heeft 10 jaar als werknemer en 29 jaar in de openbare sector gewerkt.

Om in 2013 op 60 jaar met pensioen te kunnen gaan moet hij echter 40 loopbaanjaren hebben.

In juli 2013 ontvangt hij uiteindelijk de beslissing van de PDOS die hem het pensioen toekent vanaf 1 september 2013. Vermits hij vervroegd met pensioen kan, geeft hij zijn ontslag in het onderwijs met ingang van 1 september 2013 (datum waarop een nieuwe schooljaar begint).

Op 29 augustus 2013 betekent de RVP de beslissing dat het pensioen niet kan toegekend worden op 1 september 2013 maar wel op 1 januari 2014 (60,5 jaar).

Deze beslissing is een koude douche. Gedurende 4 maanden zal hij het zonder één van zijn pensioenen moeten stellen.

Hoe is dit mogelijk ?

De PDOS berekent het pensioen van de heer Grun voor een deel van de prestaties op een voordeliger manier omdat de heer Grun als leerkracht, een door de wetgever als uitputtend beschouwd beroep, heeft uitgeoefend. De werkelijke duur van zijn prestaties in de openbare sector, die 29 jaar bedraagt, wordt daardoor op 31 jaar gebracht door de toepassing van de verhogingscoëfficiënt. Hierdoor bereikt hij sneller de vereiste loopbaan van 40 jaar. Daarom kan de PDOS het pensioen op 1 september 2013 toekennen. Zijn loopbaan bedraagt in totaal meer dan 40 jaar.

De RVP houdt geen rekening met de bijzondere berekeningsregels van de openbare sector. De RVP telt dan ook op 1 september 2013 slechts 39 jaren (1975-2013) voor de opening van het recht op het vervroegd pensioen en legt terecht de ingangsdatum van het pensioen vast op 1 januari 2014 (60,5 jaar).

De Ombudsman richt zich tot 2 partijen:

enerzijds de pensioendiensten: beslis snel;

anderzijds de toekomstig gepensioneerde met een gemengde loopbaan: hou er bij ontslag of beëindiging van uw activiteiten rekening mee dat de vroegst mogelijke ingangsdatum in alle stelsels niet steeds dezelfde is

De pensioenhervorming!

De regeling CUMULATIE pensioen/beroepsactiviteit beter afgestemd

Elk jaar opnieuw ontvangt de Ombudsman klachten die betrekking hebben op de problematiek van werken en een pensioen genieten. De meeste klachten gaan over de wijze waarop de inkomsten worden in aanmerking genomen en de sancties bij het niet respecteren van de regels (overschrijden van de toegelaten grenzen).

Als één zaak duidelijk is geworden in de loop der jaren is het wel het feit dat op het vlak van werken naast pensioen de verschillen in de wetgeving naargelang je een pensioen als werknemer, zelfstandige of ambtenaar geniet, problemen opleveren. Ook de verschillen in de toepassing van de wetgeving door de pensioendiensten sprongen in het oog. De Ombudsman ijvert sedert jaren voor een harmonisering van de regelgeving in de drie grote pensioenstelsels, alsook een uniforme interpretatie van deze geharmoniseerde wetgeving door de verschillende pensioendiensten.

Reeds in het Jaarverslag 2004 heeft de Ombudsman hiertoe opgeroepen.

Een voorbeeld.

In de beleidsnota van 21 december 2012 van de heer Alexander De Croo, Minister van Pensioenen lezen wij het volgende:

“De regelgeving met betrekking tot de definitie van beroepsinkomsten of de toepassing ervan zal geharmoniseerd worden voor de drie wettelijke pensioenstelsels. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan een advies van de Ombudsdienst Pensioenen in zijn “Jaarverslag 2011”.

Inderdaad, in ons Jaarverslag 2011 riepen wij op om duidelijk te definiëren van wat onder beroepsinkomsten moet verstaan worden. Meer in het bijzonder duidelijk te bepalen of het dubbel vakantiegeld als inkomen uit beroepsactiviteit wordt meegeteld of niet. De PDOS telde het immers mee, de RVP en het RSVZ niet.

Door de nieuwe cumulatiewetgeving wordt het dubbel vakantiegeld door geen enkele pensioendienst meer in aanmerking genomen bij de inkomsten uit een beroepsactiviteit.

In 2013 wijzigde de wetgeving inzake werken na pensionering grondig. De regels uit de verschillende stelsels werden op mekaar afgestemd. Met maar liefst 9 aanbevelingen en 3 suggesties van de Ombudsman Pensioenen werd rekening

gehouden bij deze hervorming. Deze inwilliging van de aanbevelingen en suggesties leidde er toe dat het aantal klachten over werken naast pensioen drastisch daalde.

De pensioenhervorming!

Eindelijk. Voor iedereen gaat het jaar waarin het pensioen ingaat meetellen voor de berekening van het pensioen!

Tot nu toe bepaalt de wetgeving in de regeling voor werknemers en zelfstandigen dat het jaar waarin het pensioen ingaat niet wordt opgenomen in de berekening van het pensioen.

Reeds in ons Jaarverslag 2009 riepen wij de bevoegde overheden op om te onderzoeken of het wenselijk is om de wetgeving in de regeling voor werknemers en zelfstandigen in die zin aan te passen zodat het jaar waarin het pensioen ingaat wel kan meetellen voor de pensioenberekening zoals dit nu het geval is voor ambtenaren.

Zo verliest niemand nog maanden van tewerkstelling als werknemer of zelfstandige op het einde van zijn loopbaan (iemand die nu zijn pensioen neemt in maart verliest 2 maanden, hij die in november met pensioen gaat verliest 10 maanden in de berekening van het pensioen). Deze billijkere berekening is natuurlijk ook een stimulans om langer te werken.

Wij zijn dan ook in blijde verwachting van de publicatie van de nieuwe wetten. De Kamer heeft het wetsontwerp reeds goedgekeurd waardoor het jaar waarin het pensioen ingaat ook in aanmerking komt bij de pensioenberekening als werknemer. Voor de zelfstandigen is het wetsontwerp goedgekeurd in de Kamercommissie Bedrijfsleven.

Gemengde loopbaan: kunnen schommelingen in de eerste pensioenbetalingen vermeden worden? Betere informatie mogelijk?

Meer en meer gepensioneerden hebben een gemengde loopbaan achter de rug. Hoe meer pensioeninstellingen betrokken zijn, hoe groter het risico dat de eerste maanden na de pensionering het totaal netto pensioenbedrag schommelt van de ene tot de andere maand.

De grote “boosdoeners” zijn de sociale bijdragen en de bedrijfsvoorheffing die wijzigen naargelang de betrokken pensioendiensten van elkaars betalingen op de hoogte gebracht worden.

De sociale bijdragen (ZIV en solidariteitsbijdrage) en de bedrijfsvoorheffing moeten immers berekend worden op basis van het *totale* bedrag van de wettelijke en eventuele extralegale pensioenen. Bovendien moeten de ingehouden percentages dezelfde zijn op elk pensioen dat betaald wordt.

Zo kwam mevrouw Hermanus bij de Ombudsman terecht in maart 2013 omdat zij het maar niets vond dat haar pensioenen alleen maar zakten.

Zij genoot sedert enige maanden een klein pensioen als ambtenaar. Hierop waren geen inhoudingen, behalve de op ambtenarenpensioenen verplichte inhouding voor de begrafenisvergoeding. Nu zij vanaf januari 2013 ook een pensioen in de regeling voor werknemers genoot was haar pensioen als ambtenaar naar beneden gegaan.

Bovendien kreeg zij vanaf maart 2013 minder pensioen als werknemer. Waar zou dit eindigen, vraagt zij zich af, want veel informatie had zij nog niet ontvangen.

Omdat mevrouw Hermanus een gemengde loopbaan had, ontvangt zij twee pensioenen. Het is dus logisch dat de verschillende pensioenbedragen samengeteld worden om de inhoudingen te berekenen.

Binnen het netwerk van de sociale zekerheid bestaat er een centraal register, het Pensioenkadaster, waarin alle bedragen van de wettelijke en de extralegale pensioenen die aan één gerechtigde worden uitgekeerd, geregistreerd worden. Door middel van elektronische informatiestromen worden de gegevens van de instellingen via de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid uitgewisseld. Dank zij dit instrument is elke pensioendienst in staat om de inhoudingen op de pensioenen correct te berekenen.

Deze gegevensuitwisseling tussen de pensioendiensten kan enige tijd vragen. Dit is meteen de belangrijkste reden waarom het pensioenbedrag de eerste maanden kan schommelen.

In het geval van mevrouw Hermanus stelde de Ombudsman vast dat de RVP en de PDOS vanaf maart het correcte netto bedrag uitbetaalden.

Wat de informatie aan betrokkene betreft, moest ze het stellen met een nieuwe betaal fiche van de PDOS waarop de oude en nieuwe toestand vermeld wordt. De RVP gaf wat de inhoudingen die hij verricht vanaf maart 2013 wel gedetailleerde informatie.

Al in ons jaarverslag 2008, hebben wij geschreven: “Als men zich in de plaats van de gepensioneerde stelt, verwacht hij een correcte en tijdige betaling die simultaan rekening houdt met alle elementen.”

Hoewel reeds verbeteringen merkbaar zijn, is een onmiddellijke correcte inhouding nog steeds niet mogelijk. Bovendien voeren de verschillende pensioendiensten de wijzigingen niet altijd gelijktijdig door wat ervoor zorgt dat het totale pensioenbedrag de eerste maanden schommelt.

Overigens worden de betrokken gepensioneerden slechts summier ingelicht over de wijziging in het netto bedrag van het pensioen via een afzonderlijk bericht van elke pensioendienst. Dat is strijdig met de informatieplicht in het Handvest van de sociaal verzekerde.

In een groot aantal gevallen zijn de gepensioneerden, indien ze meer inlichtingen over de wijzigingen in hun pensioenbedrag wensen te kennen, verplicht om deze uitdrukkelijk te vragen.

Wij vragen dat de verschillende betrokken partijen verder blijven zoeken naar een meer adequate coördinatie en uitwisseling van informatie.

Waarom zouden zij de informatie die aan de gepensioneerden verstrekt wordt op het ogenblik van de wijziging van het pensioenbedrag en de inhoudingen die op de pensioenen verricht worden niet op elkaar afstemmen? Een zelfde document met een zelfde of gelijkaardige structuur zou het voor de gepensioneerden veel makkelijker maken om de wijzigingen te begrijpen. Als deze inlichtingen ook nog eens gelijktijdig zouden verzonden worden, zou het plaatje helemaal kloppen.

De Ombudsman nodigt de verschillende pensioendiensten, de RVP, de PDOS, de DOSZ en ook Ethias en de NMBS (deze laatste bevinden zich momenteel nog buiten het netwerk inzake sociale zekerheid) uit om een gemeenschappelijke werkgroep op te

richten om in de nabije toekomst de blijvende problemen inzake coördinatie op te lossen:

- op het vlak van de snelle vaststelling van het juiste percentage van de inhoudingen en de terugbetaling van onterechte inhoudingen wanneer meerdere pensioenen aan één gerechtigde betaald worden

- op het vlak van de “actieve” informatieverstrekking wanneer meerdere pensioenen aan één gerechtigde betaald worden.

Pensioenaanvraag ambtenaren nu ook online mogelijk

Naar aanleiding van de voorstelling van het Jaarverslag 2011 in april 2012 pleitten wij voor de realisatie van het plan van de PDOS voor de online pensioenaanvraag zodat deze mogelijkheid niet enkel voor werknemers en zelfstandigen maar ook voor ambtenaren zou bestaan.

Vastbenoemde personeelsleden van de overheidssector kunnen voortaan hun pensioenaanvraag ook digitaal indienen. De Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) sluit zich aan bij de website www.pensioenaanvraag.be die begin 2011 door de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) en de Rijksdienst voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) werd gelanceerd.

Dit is een volgende stap in een intensere samenwerking tussen de pensioendiensten.

Momenteel gebruikt de RVP Mypension voor zijn elektronische interactieve communicatie met de burger. Het is de bedoeling dat de andere pensioendiensten zich aansluiten bij Mypension.

Dit uniek digitaal platform moet uiteindelijk toelaten om een unieke raming van het pensioen aan te bieden en in een later stadium zelfs een unieke en definitieve kennisgeving van het pensioen en dit los van de stelsels waarin betrokkene actief was.

Mypension maakt een proactieve communicatie met de burger en een grote transparantie mogelijk.

De cijfers van 2013 (JV 2013, p. 29 e.v.)

In 2013 hebben 1.796 (toekomstig) gepensioneerden de weg naar de Ombudsdienst Pensioenen gevonden. Uit hun verzoeken hebben wij 1.345 klachten ontvankelijk verklaard. Iets meer dan de helft van deze klachten (56 %) bleek na een diepgaande analyse gegrond.

In geval van een gegronde klacht bemiddelen wij bij de pensioendiensten om het probleem op te lossen, zeer vaak met succes. In meer dan 8 op 10 van de gegronde klachten heeft onze bemiddeling een positief resultaat voor de klager.

De 3 meest voorkomende klachten in 2013 gingen over:

1. het vervroegd pensioen in het kader van de pensioenhervorming
2. de achterstand in de betaling van het pensioen en de inhouding van de sociale bijdragen
3. de behandelingstermijn van de pensioendossiers en de raming van het pensioen

Tot besluit ...

In juni van dit jaar zal de Ombudsdienst Pensioenen 15 jaar bestaan. In een mensenleven betekent 15 jaar de adolescentie en alles wat daar bij hoort. In het bestaan van een Ombudsdienst betekent 15 jaar het moment van de volwassenheid.

In 15 jaar tijd heeft de Ombudsdienst meer dan 25.000 klachten behandeld. Dit betekent dat hij bijna evenveel verschillende personen die hem hun vertrouwen schonken heeft kunnen helpen. Soms was dit voor een gegrond dossier louter het bekomen van verontschuldiging, soms ook het bekomen van een aanzienlijke verhoging van het pensioenbedrag of nog het bekomen van niet onbelangrijke intresten.

De Ombudsman heeft deze personen niet alleen met hun individuele zaak kunnen helpen. Door het gevolg dat gegeven werd aan zijn aanbevelingen en suggesties kon hij zo wat alle gepensioneerden helpen die voordeel hadden bij de ene of andere verbetering van de reglementering of van de werkwijze van de pensioendiensten. (Aarzel niet om het deel gewijd aan de opvolging van onze aanbevelingen en suggesties te overlopen).

Ja zeker. De resultaten die wij dit jaar bekomen hebben overstijgen al onze verwachtingen. Alleen al de hervorming van de wetgeving die de cumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit regelt heeft rekening gehouden met 9 aanbevelingen en 3 suggesties.

Wij benadrukken dat dit resultaat te danken is aan de samenwerking van een ploeg van experts, die wij hier uitdrukkelijk willen bedanken, de pensioendiensten die steeds meer openheid en pro-activiteit vertonen alsook een steeds aandachtiger oor bij de politieke wereld.

Zoals u het ook zelf kan vaststellen blijven de uitdagingen voor de pensioendiensten belangrijk en talrijk. Zij maken een scharniermoment door dat bijzonder interessant en aanmoedigend maar zeker niet evident is.

Onder de uitdagingen zien wij de steeds groter worden reactiviteit van de burger en de ontwikkeling van interactieve informaticatools. Bij deze uitdagingen mogen zeker de bijzonderheden van de gemengde loopbaan (steeds talrijker, momenteel meer dan 40 % van de betaalde pensioenen) niet uit het oog verloren worden.

Wij komen terug op het beeld van de dominostenen dat wij 2 jaar geleden gebruikten als rode draad. Deze metafoer blijft brandend actueel in het kader van de recente pensioenhervormingen. Wij pleiten dan ook voor nog meer coördinatie en synergie tussen de pensioendiensten.

Vorig jaar gebruikten wij in dit verband onze kanarie die de mijnwerker waarschuwde voor het gevaar op een gasexplosie.

Dit jaar kunnen we bevestigen dat onze kanarie op verschillende domeinen gehoord werd. De synergie neemt hand over hand toe. Doch dit verhindert onze kanarie niet om te blijven zingen telkens het noodzakelijk is.